

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Nagovor
predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar
ob odprtju razstave
HIROŠIMA IN NAGASAKI 1945 – TAKRAT IN NIKOLI VEČ

Muzej narodne osvoboditve Maribor
torek, 3. decembra 2024

Velja govorjena beseda.

*Spoštovana direktorica Muzeja narodne osvoboditve Maribor Simona Tripkovič,
spoštovani župan Mestne občine Maribor Aleksander Saša Arsenovič,
spoštovana veleposlanica Japonske v Sloveniji Yoshida Akiko,
spoštovana gospa »hibakuša« Sadae Kasaoka,
cenjeni gosti in gostje!*

V čast mi je, da lahko sodelujem na tako pomembnem dogodku, kot je odprtje razstave Hirošima in Nagasaki 1945 – takrat in nikoli več, tu pri vas v lepem Mariboru in v vašem Muzeju narodne osvoboditve Maribor.

Hirošima in Nagasaki sta postala pojma groze, poznana po vsem svetu. Poosebljata namreč grozljivo in skrajno destruktivno človekovo moč. Vsi smo videli slike jedrske gobe nad Hirošimo ali Nagasakijem. In slike mrtvih, ranjenih in ožganih ter popolnega uničenja teh dveh mest.

In tudi besedi »nikoli več« smo že prevečkrat izgovorili v kontekstu vojn, katerih število danes zlovešče narašča. Jedrske bombe v kontekstu vojne pa od razdejanj Hirošime in Nagasakija več nismo doživeli in storiti moramo prav vse, da tega človeštvo ne doživi še kdaj.

Prihodnje poletje bo 80 let od takrat. In vendar je skrajno neodgovorno, da nekateri voditelji celo po vsem tem času znova grozijo z uporabo jedrskega orožja. Da takšne grožnje za možno rabo v vojni v Ukrajini slišimo od voditelja ene stalnih članic Varnostnega sveta OZN, je nepojmljivo. Pri tisočih jedrskih bomb danes na svetu bi bila za človeštvo to pot v splošno jedrsko apokalipso. Človeštvo se tako danes sooča

z dvema eksistencialnima krizama: poleg podnebne krize ponovno tudi z možnostjo jedrske vojne.

Tudi zato smo danes tu in to ob prisotnosti ene od preživelih atomske bombe v Hirošimi, gospe Sadae Kasaoka, ki se ji za obisk Slovenije toplo zahvaljujem. Tu smo zato, da s pomočjo razstave in zgodb preživelih ozavestimo pomen miru in prispevamo svoj kamenček v mozaik volje in odgovornosti, da človek res nikoli več ne bi izkusil grozot jedrske bombe ali A-bombe.

In zato je še kako prav, da gre letošnja Nobelova nagrada za mir v roke japonski organizaciji Nihon Hidankyo, ki združuje preživele iz Hirošime in Nagasakija in ki si neutrudno prizadeva za ozaveščanje o grozovitih učinkih jedrskega orožja.

Zgodba Sadae Kasaoka je pretresljiva. A-bomba ji je pri dvanajstih letih vzela oba starša. Deklica ni imela besed, ki bi lahko opisale njeno izgubo. To je tudi naslov njene presunljive knjige. Tam piše, da je bila najbolj osamljena, ko je iz šole prišla domov, pa se nihče ni odzval na njen pozdrav z besedami: »Dobrodošla doma, ljubica.« Vsakič, ko se je česala, so iz las leteli koščki stekla.

Dolgo časa po vojni je veljala cenzura na opis dogajanj v obeh mestih. Zato se je bilo ne le prizadetim, temveč vsem Japoncem, težko v polnosti soočiti s tragedijo, ki jih je doletela. Preživele A-bombe pa so živeli s stigmo. Tudi naša Sadae Kasaoka je zaradi diskriminacije kot »hibakuša« – preživela, težko dobila službo, pa tudi – v tedaj veljavnem dogovornem sistemu – moža. Poročila se je z drugim »hibakušo« in z njim imela hči in sina. Žal pa je mož umrl komaj pri 35-ih letih, zaradi raka, za katerega je prepričana, da ga je povzročilo sevanje, ko je dan po bombnem napadu iskal očeta in sestro.

Na dogodku v šoli svojih vnukov je prvič javno spregovorila o svoji izkušnji preživele posledic A-bombe. In spoznala, da ne sme ostati tiho. Po svoji upokojitvi se je boju zoper jedrsko orožje posvetila z vsem srcem in danes je gospa Sadae Kasaoka tu z nami.

Pomaga nam, da se ob pogledu nazaj lahko oziramo predvsem v prihodnost. To moramo soustvarjati skupaj. Skupaj za mir in sožitje vseh nas. Za družbe sveta, ki niso le strpne, temveč bo v njih cvetelo resnično spoštovanje in sprejemanje raznolikosti tako imenovanega drugega. Na koncu smo vsi samo ljudje, z zelo podobnimi potrebami in željami. In kot pravi gospa Sadae Kasaoka – mir pomeni nositi ljubezen v srcu.

Hvala.